GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 166. Joi, 30 Iulie (11 Augustŭ). 1887.

Brașovŭ, 29 Iulie 1887.

Mai bine de optŭ anĭ conduce în Austria frênele guvernului unŭ cabinetŭ, care mereu asigură, că scopulŭ sĕu este, de a împăca popórele, dândŭ fiă-căruia ce este alŭ lui.

Și astăḍĭ ce vedemŭ?

Cele mai înaintate popóre din partea de dincolo a monarchiei, Germanii și Cehii, nu numai că stau fată 'n față ca cei mai marĭ dușmanĭ, dér suntŭ totodată aspru învrăjbițĭ și cu guvernulŭ.

In nisce momente, în carĭ din causa marilorŭ încordărĭ ce esistă între puterile continentale, se cere mai multŭ ca orĭ și când, ca între popórele împĕrăției sĕ domnéscă cea mai bună înțelegere, și ca orĭ ce acțiune întreprinsă în afară de către guvernŭ, sĕ fiă susținută prin consemțĕmêntulŭ lorŭ; și când întâlnirea monarhului austro-ungarŭ cu împĕratulŭ Germaniei la Gastein ar trebui sĕ fiă mai multŭ ca în trecutŭ sprijinită de simpatica aprobare a acestorŭ popóre, tocmai atuncĭ guvernulŭ inițiază o campania în contra școlelorŭ cehice. După ce și așa Germanii din Boemia suntŭ destulŭ de nemulțumițĭ cu mersulŭ afacerilorŭ interióre, elŭ mai amăresce acuma și pe Cehĭ cu mĕsurile luate de ministrulŭ de instrucțiune.

Cum sĕ ne esplicămŭ acéstă atitudine a cabinetului Taaffe? Ce a putută îndemna pe ministrulŭ de instrucțiune Gautsch sĕ vină tocmai acuma cu reformele lui despre carĭ trebuia sĕ scie înainte, că vorŭ întêmpina cea mai crâncenă oposițiune în sinulŭ Cehilorŭ, precum și alŭ Slovenilorŭ?

Acésta nu-o scimŭ. Vedemŭ însĕ, că nemulțămirea naționalitățilorŭ din Austria cu starea lucrurilorŭ dinlăuntru a pusŭ pe gândurĭ acum și pe oficioșii din Germania, carĭ constată cu părere de rĕu, că din causa certei între naționalitățĭ, alianța cu Germania, din nou întărită la Gastein, nu întêmpină din partea popórelorŭ Austriei aceeași aprobare simpatică, ce i-o dau partidele din Germania fără deosebire.

Și întradevĕrŭ, pe când Germanii austriacĭ își intemeiéză pe alianța cu Germania speranțele de a redobêndi érăși supremația asupra imperiului, Cehii se temŭ ca nu cumva alianța cu Germania sĕ împedece și în viitorŭ, precum s'a mai întêmplatŭ la 1872, realisarea postulatelorŭ și aspirațiunilorŭ lorŭ naționale. Cei d'întâi nu-sŭ mulțumițĭ cu efectele alianței austro-germane, pentrucă vĕdŭ că până acuma ea nu li-a ajutatŭ ca sĕ pótă încăleca érăși pe Cehĭ, ér Cehii nu suntŭ mulțumițĭ cu acéstă alianță, pentrucă sciu, că nisuințele Germaniei suntŭ îndreptate în contra slavismului.

Intre aceste două curente opuse se află guvernulŭ austriacŭ cu politica lui de a ține mereu „drumulŭ de mijlocŭ“.

Și germanismulŭ și slavismulŭ este adĭ apróре deopotrivă combătutŭ de cabinetulŭ Taaffe. Resultatulŭ de până acum alŭ acestei politice austriace-dinastice îlŭ vedemŭ: resistența pasivă a Germanilorŭ în Boemia cu decisiunea de a o continua și în viitorŭ, precum asigură foile vienese; de altă parte arangiarea de meetingurĭ cehice în Boemia și în Moravia, cu scopŭ de a protesta contra procederei ministrului în afacerea școlelorŭ.

Cu tóte acestea se pare că politica guvernului austriacŭ se bucură deocamdată de aprobarea celorŭ din Berlinŭ. Acésta reesc celŭ puținŭ dintr'unŭ articululŭ alŭ oficiósei „Kreuzzeitung“, în care deoparte se combatŭ încercările Germanilorŭ austriacĭ d'a deveni singurĭ stăpânitorĭ în monarhiă, sub cuvêntŭ că acestea arŭ altera amiciția austro-germană, pentru că ar presupune că Austria voesce sĕ 'șĭ recâștige mâne poimâne influința sa de mai nainte și în Germania; de altă parte li se impută Cehilorŭ simpatiile pentru Rusia și ura contra Germaniei, ca unŭ felŭ de politică îndreptată contra esistenței Austriei.

Contele Taaffe — ḍice fóia germană — a prevĕḍutŭ de ce suntŭ capabilĭ Cehii, și de aceea s'a asiguratŭ de ajutorulŭ maghiarŭ ca contrapondŭ.

Ceea ce susține fóia oficiósă germană este caracteristicŭ pentru mersulŭ lucrurilorŭ în Austria. Cu totŭ indiferentismulŭ ce-lŭ simuléză ea față cu aspirațiunile Nemțilorŭ austriacĭ, se vede câtŭ de colo, că e vorba de-o campaniă contra slavismului din Austria.

Numai atâta ar mai trebui, ca Austria sĕ vrea sĕ constrîngă cu orĭ ce prețŭ pe popórele sale slave a simpatisa cu Germania. In casulŭ acesta „ajutorulŭ maghiarŭ“ numai spre folosŭ nu ar fi intereselorŭ de esistență ale monarchiei.

Dér póte că contele Taaffe a prevĕḍutŭ și „avantagele“ ce le póte obține dintr'o alianță cu Maghiarii contra slavismului din monarchiă, și acésta îlŭ va face sĕ se feréscă de a cădé în cursa ce i-o întindŭ „binevoitorii“ aliațĭ dela Spree.

Afacerea duelului Boulanger-Ferry.

Suntŭ câteva ḍile, de când o telegramă din Paris nĭ-a făcutŭ cunoscutŭ, că generalulŭ Boulanger a provocatŭ la duelŭ pe fostulŭ ministru Iules Ferry. Causa a fostŭ nisce espectorărĭ ale lui Ferry asupra lui Boulanger, care s'a simțitŭ lovitŭ prin acelea în onórea sa.

Martorii celorŭ doi adversarĭ s'au și întrunitŭ, der fără sĕ ajungă la o înțelegere asupra condițiunilorŭ duelului. Boulanger punea, prin martorii sĕi, condițiunĭ forte aspre, așa că unulŭ din duelanțĭ în totŭ casulŭ sĕ cadă. Martorii lui Ferry n'au primitŭ asemenea aspre condițiunĭ, ci propuneau o singură împușcătură, la comandă, cu distanța de 25 pașĭ. Din causa acestei neînțelegerĭ duelulŭ a rĕmasŭ baltă.

Boulanger, vĕḍêndŭ că Ferry nu-i dă reparațiunea cerută, a adresatŭ martorilorŭ sĕi o scrisore în care ḍice: Opiniunea publică va pronunța o sentință asupra aceluia, care din depărtare insultă pe unŭ generalŭ și vrea sĕ-i dea numai o satisfacțiune ridiculă, și asupra mea care am vrutŭ sĕ-mĭ espunŭ viața pentru a-mĭ rĕsbuna onórea mea de soldatŭ.

Guvernulŭ ungurescŭ și esposiția slovacă.

Când Slovacii au hotărîtŭ sĕ pună pe esposiția lorŭ stegulŭ ungurescŭ, foile „patriotice“ nu mai sciau ce scriu de bucuria mare. Vedeau pe Slovacĭ deja maghiarisațĭ, pe Maghiarĭ înmulțițĭ, Maghiaria formată în parte ș. a.

Când au vĕḍutŭ însĕ că la esposiția din Turoțŭ-Sân-Marton e viéță curatŭ slovacă, că nicĭ pomenire nu se face de guvernulŭ ungurescŭ, de „cultura« ungurescă, de „patriotismulŭ« jidano-maghiarŭ, cu alte cuvinte că acei »prăpădițĭ« Slovacĭ, despre carĭ foile jidano-maghiare scriau la tótă ocasiunea că se maghiariséză, nu vreu sĕ scie decâtŭ de viéță și cultură națională slovacă, au rĕmasŭ ca ploate, desamăgite, ba s'au alesŭ și cu nouĕ spaime patriotice.

Cum sĕ-șĭ rĕsbune guvernulŭ de acéstă meritată păcălelă? După multă și „patriotică“ chibzuială, a hotărîtŭ atâtŭ „neaoșulŭ“ ministru ungurŭ dela instrucțiune câtŭ și celŭ dela comerțŭ, sĕ nu trimetă representanțĭ oficialĭ la esposițiune, precum din politeță le adresaseră Slovacii cererĭ în acestŭ sensŭ. Pretextulŭ e, cum spune »H-K,“ că guvernulŭ a primitŭ cunoscință, cumcă „agitatorii panslaviștĭ“ cu ocasiunea acestei esposițiunĭ întenționeză o demonstrațiune dușmană guvernului. Nu i vorbă, consilierulŭ ministerialŭ Em. Szalay se află în Turoțŭ Sân.-Marton, der numai ca omŭ privatŭ.

„Atâta pagubă și supĕrare!« ișĭ vorŭ fi ḍicêndŭ Slovacii.

Concurența comercială între Rusia și Austro-Ungaria.

Diarului »Neue Freie Presse“ i se comunică din Petersburgŭ, că Rusia își dă tóte silințele ca sĕ lege cât mai multe relațiunĭ comerciale cu România.

Nu de multŭ societatea pentru încuragiarea comerciuluĭ rusescŭ, alŭ cărei președinte este comitele Ignatieff, a trimisŭ și unŭ delegatŭ alŭ ei, pe d. Villiamoff, ca sĕ facă studii în România. In ședința societății de la 28 Iuliu, dênsulŭ a făcutŭ și o dare de sémă despre resultatele misiunei sale. In specialŭ în ce privesce articulele de lână și de bumbacŭ, dênsulŭ a ḍisŭ că Rusia póte forte bine sĕ ia loculŭ Austriei. Ministerulŭ românŭ de rĕsboiu a încheiatŭ deja cu unŭ fabricantŭ rusŭ unŭ contractŭ pentru furnisarea unei marĭ cantitățĭ de postavŭ. In fine d. Viliamoff a recomandatŭ fabricanților ŭ rușĭ sĕ trimetă câtŭ se póte mai multe obiecte la esposițiunea din Craiova.

SCIRILE ḌILEI.

Cetimŭ în »Budapester Tagblatt“: *In baia Stuben* a afișatŭ solgăbirĕulŭ următórea publicațiune, unică în felulŭ ei: „Óspeții băii suntŭ provocațĭ sĕ se pórte în órele din nópte cuviinciosŭ și liniștitŭ, altfelŭ punŭ de-i escorteză de aci.“ Idea, d'a trimite pe visitatorii băii cu escortă acasă, e în adevĕrŭ demnă de înalta dregĕtoriă din Stuben. Și mai minunate lucrurĭ se petrecŭ în Rank-Herlein. Aci s'a numitŭ nu de multŭ o rudă de apróре a ministrului președinte Tisza directorŭ. Respectivulŭ domnŭ se pare însĕ că-șĭ înțelege în modŭ de totŭ straniu chemarea sa oficială. Când e adecă cevașĭ chefuitŭ, și asta se întêmplă cam desŭ, isgonesce cu scaunulŭ pe óspețĭ afară din sala restaurațiunei. — Minunate stărĭ la băile unguresci. Volnicii solgăbirĕescĭ se întêmplă și alte la băi. In ḍilele acestea s'a petrecutŭ una și la Vâlcele (Elopatak) cu unŭ locotentŭ din armata română. Se dusese cu soția sa sĕ veḍă Vâlcelele, era în uniformă și cu sabia, avêndŭ deja permisiune dela comandantulŭ brigadei din Brașovŭ, colonelulŭ Pokay. Pe solgăbirĕulŭ însĕ și pe ceilalțĭ »patrioțĭ“ dela băi i-au apucatŭ năbădăile când au vĕḍutŭ uniforma și sabia românéscă; puse solgăbirĕulŭ ómenĭ sĕ spună oficerului românŭ că decă nu se va duce sĕ se anunțe la „măria sa“ vice-pașa, îi va face neplăcerĭ. Locotenentulŭ nicĭ n'a vrutŭ sĕ scie de „măria sa“, deórece ca militarŭ nu stă sub autoritatea civilă; der ca sĕ evite orĭce scandalŭ, la stăruințele soției sale și ale altorŭ óspețĭ, s'a întorsŭ îndĕrĕtŭ din Vâlcele. Și sĕ se mai mire „patrioții“ că din România vinŭ din ce în ce mai puținĭ óspețĭ la băile de aci. Precum scimŭ, casulŭ a ajunsŭ la cunoscința comandantului de brigadă.

—x—

In *Brașovŭ* se plănuesce adăpostirea tuturorŭ oficielorŭ statului aflătóre aci (afară de școle) într'unŭ palatŭ mărețŭ ce are sĕ se construiască, fiindŭ totŭ-odată în elŭ și locuințele șefilorŭ diferitelorŭ oficii. Inițiativa au luat'o fișpanulŭ și inspectorulŭ de dare. Ministrulŭ de finanțe e învoitŭ cu planulŭ, dér statulŭ sĕ nu cheltuéscă nimicŭ! Terenulŭ sĕ-lŭ dea comuna gratuitŭ. — De nu s'ar încărca poporațiunea cu nouĕ dărĭ!

—x—

D-lŭ *Iónŭ Cióncă*, profesorŭ la școla realŭ ev. lut. din Bucurescĭ, 'și-a serbatŭ cununia sa cu d-șora *Aurelia Mihu* Lunĭ în 1 Augustŭ n. în Sibiiu. Felicitările nóstre cordiale tinerei părechĭ!

—x—

Prima ședință a *comitetului din Clușiu*, constituitŭ cu scopulŭ de a pune la cale arangiările trebuinciose din *incidentulŭ venirei Maiestății Sale*, dovedesce mare desinteresare din partea »patrioților ŭ“ din Clușŭ. Gură mare, der trebă puțină. Din 107 membri ai comitetului, abia s'au presentatŭ la ședință 21, și încă și aceștia — după cum spune »Ellenzék« — au rĕmasŭ desamăgițĭ în așteptările lorŭ. Nu li s'a pusŭ înainte nicĭ unŭ proectŭ, li s'a datŭ unŭ președinte, care mai nicĭ nu scia cu ce scopŭ este convocată ședința. S'au alesŭ 20 de inșĭ pentru procurare de cuartire și cu atâta lucrulŭ s'a ispră-

vită. — „Astfelŭ — esclamă „Ellenzék‟ — nu se póte face primirea unui rege‟.

—x—

Foile unguresci ar voi sĕ ne presinte ca Româncă pe *Anastasia Rusŭ din Gherla*, care a găsitŭ cu cale plătindŭ 50 cr. sĕ se numéscă de aci înainte ›Pozsar‹, adecă ca spurcata bóla pojarŭ. Numita nu póte fi decât orĭ ţigancă, orĭ arménă, orĭ jidancă. Românulŭ şi Româncа nu-şi necinstescŭ numele lorŭ românescĭ.

—x—

Diarulŭ musicalŭ ›Lanterna‹ din Milan, dândŭ sémа de representaţiile operei ›Trovatoare‹ la Livorno, vorbesce în următorii termenĭ măgulitorĭ de d-şóra *Aurelia Kiţu* ce a debutatŭ în acea operă şi care şi-a făcutŭ *studiile musicale la conservatorulŭ din Milanŭ* unde a fost medaliată: „Domnişóra Kiţu nu părù nicĭdecum debutantă, ci o artistă care calcă pe scenă deja de mai multă vreme. Are o figură frumósă şi simpatică, voce de adevĕratŭ *soprano* dramaticŭ; e actriţă fórte vióiă şi cântăréţă inteligentă. Acestea suntŭ calităţile pe care le-a arĕtatŭ îndeplinindŭ rolulŭ *Eleonorei*, calităţĭ care fură pe dată apreţuite şi recunoscute de publicŭ, de óre-ce pe dată ce a sfîrşitŭ *cavatina*, dobândi ca resplată aplausele cele mai călduróse şi spontanee, aplause ce s'au repetatŭ totŭ restulŭ operei şi care în actulŭ din urmă, mai alesŭ, luaseră proporţii vaste‟. Diarele ›Utopista‹, ›Telephono‹, ›Telegrapho‹ şi altele suntŭ asemenea pline de laude pentru modulŭ cum a debutatŭ d-ra Aurelia Kiţu.

—x—

După cum suntŭ informate diarele din Bucuresci, *principele Ferdinand de Hohenzollern*, nepotulŭ Regelui României, va lua parte cu regimentulŭ de infanteriă în cadrele căruia figuréză ca sublocotenentz, la manevrele armatei române.

—x—

In *Ciucŭ-Sereda* bântue între copii diarea cu sânge (bóla numită ţinima rea), precum se crede, din causa mâncărei de pome necópte.

—x—

In apropiere de *Peclenita*, cerculŭ Csaca-turnŭ, în comitatulŭ Zala, s'a descoperitŭ unŭ *isvorŭ de păcură*. Unŭ consorţiu din Viena a şi cerut guvernului unguresсŭ dreptulŭ d'a esploata acestŭ isvorŭ de petroleu.

—x—

In *Măgheruşŭ*, comit. Mureşŭ-Turda, e de ocupatŭ postulŭ de magistru poştalŭ. Cauţiunea 100 fl., leta 150 fl., cheltuelĭ de cancelariă şi de espediţiă 200 fl. Petiţiile se adreséză în cursŭ de 3 sĕptĕmânĭ la direcţiunea poştală din Sibiiu.

—x—

In pădurile comunelorŭ *Ciucŭ Sâncraiu* şi *Sântimbru* s'a descoperitŭ în dilele trecute o despicătură de pămentŭ din care esŭ vaporĭ de puciósă întocmai ca din peştera puturósă de lângă Turia de josŭ. In apropiere se găsescŭ isvóre de acidŭ carbonicŭ şi sulfurianŭ, ce o folosesce poporaţiunea numitelorŭ comune contra rĕcelei.

Din nordulŭ Ardealului, Iulie 1887.

Balulŭ usitatŭ românescŭ din *Becleanŭ* s'a ţinutŭ cu asemenea succesŭ, ca şi în anii trecuţĭ, în 14 Iulie 1887. A fostŭ bine cercetatŭ de elita inteligenţei nóstre din acestŭ colţŭ nordicŭ alŭ Ardealului; mai bine a fostŭ representată tagma preoţilorŭ.

S'a arĕtatŭ unŭ progresŭ naţionalŭ din partea secsului frumosŭ, presentându-se în costumŭ naţionalŭ damele: Domnica Juga preoteasă în Negrilesci, Ana Macavei, învĕţătóre în Nasalŭ, Paulina Cheresteşiu, preotésă în Sânt Ióna, şi domnişórele: Maria Puşcariu din Sântejude, Emilia Mureşianu (Sesarmŭ), Maria Cupşa (Odorheiu), Laura-Veturia Mureşianu (Şiregŭ), Maria Secuiu (Arparten), Lucreţia Sigartcu, (Sintereagu) Maria Bălanŭ (Braşfalĕu) Iuliana Chita, (Minthiulŭ românescŭ), Cornelia Anca (Sântejude), Maria Ciboeŭ, (Odorheiu) Aurelia Rusu (Ţaga), Lucreţia Făgărăşanu (Teure), cu totulŭ 15 inse, va sĕ dică cu 9 mai multe costumate de câtŭ în anulŭ trecutŭ.

Joculŭ istoricŭ căluşerulŭ l'au produsŭ 8 tinerĭ între aplausele generale ale publicului presentŭ.

Inainte de pausă on. d. Sim. P. Simonŭ preotŭ în Şomfalĕu şi cunoscutulŭ scriitorŭ a ţinutŭ o cuvĕntare potrivită primită, cu viue aplause despre însĕmnatatea astei convenirĭ sociale şi la fine mulţumesce Românilorŭ din Becleanŭ ca arangiatorĭ ai petrecerei cu deosebire preotului localŭ Grigore Puşcariu şi învĕţătoriului Ioane Grecu. —

Contele Paulŭ Bethlen a donatŭ spre scopulŭ balului 15 fl. Petru Mureşanu ne-a adusŭ din Deşiu dela dd. Augustin Munteanu advocatŭ 2 fl, Gavriiă Manŭ advocatŭ şi Alexŭ Racoţŭ câte 1 fl. 20 cr. şi dela sine 60 cr. suma 5 fl. D. Marinŭ, căpitanŭ în Bistriţa trimise 1 fl. 20 cr.

In balŭ s'au primitŭ suprasolvirĭ dela d.d.: Lazarŭ Huza, notarŭ consistorialŭ în Gherla 1 fl. Michailŭ Făgărăşianu protopopŭ in Teure 2 fl., Dr. Böhm medicŭ în Becleanŭ, Emilie Negruţŭ medicinistŭ în Gherla, Quintilie Breharіu oficialŭ dominalŭ în Nuşfaleu câte 80 cr. şi Alexandru Horvath 30 cr. cărora li-se aduce mulţămită publică.

Venitulŭ bruto alŭ cassei a atinsŭ suma de 169 fl. 10 cr. v. a. spesele fiindŭ 69 fl. 10 cr. venitulŭ curatŭ în favórea şcolei a fostŭ dér de 100 fl. sumă destulŭ de considerabilă.

Observŭ, că între imprejurările actuale acésta este unica convenire a Românilorŭ din părţile nordului transilvanŭ, deórece adunarea despărţĕmêntului XII alŭ Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ cu greu credŭ că se va pute întruni êstimpŭ. (De ce nu? Red.)

Unŭ participantŭ.

Cultivarea pamênturilorŭ în România.

Citimŭ în „Curierulŭ Financiarŭ‟:

Mai mulţĭ capitaliştĭ francesĭ sosiţĭ din Parisŭ în Bucuresci propunŭ d'a funda o societate pe unŭ capitalŭ de 30.000,000 francĭ pentru cultivarea pămênturilorŭ în România.

Din esperienţele ce se facŭ dilnicŭ, se constată că din lipsa de braţe şi de capitalurĭ, agricultorii noştri nu potŭ lucra totŭ pămêntulŭ de care dispunŭ şi nicĭ introduce vre-o ameliorare în cultivarea lui, pentru a produce mai multŭ şi mai bine şi a puté lupta cu concurenţa ce ne facŭ alte state, pe pieţele consumătóre.

Pentru a combate rĕulŭ şi a introduce şi la noi o cultură sistematică, societatea, de care vorbimŭ, îşi propune d'a ara, d'a sĕmĕna, d'a secera, treera şi d'a face într'unŭ cuventŭ tóte lucrările câmpului marilorŭ noştri agricultorĭ, cu ale sale instrumente agricole, precum plugurĭ cu aburĭ, secere, batose, etc. contra unei plăţĭ ce nu va întrece preţulŭ muncei de astădĭ, şi care se va plăti după ridicarea recoltelorŭ.

Unorŭ asemenea societăţĭ, America datoresce defrişarea şi cultivarea vastelorŭ sale câmpii. Neavêndŭ sub ochĭ planulŭ de campanie alŭ acestei întreprinderĭ nu putemŭ spune încă ce resultate ar putea da în practica lucrurilorŭ şi în România.

Agricultura în Germania.

O escursiune agricolă făcută la Rosalii 1884 în provincia Sacsonia.

(Urmare.)

Pe la órele 10 a. m. părăsirămŭ curtea şi în 3 trăsurĭ plecarămŭ în câmpŭ, ca sĕ vedemŭ holdele cum suntŭ şi în ce stare se află. In apropiere erau câmpurile de încercare, unde făceau totŭ felulŭ de studii şi esperienţe, se sileau prin selecţiune şi încrucişare sĕ producă nouĕ forme şi tipurĭ, varietăţĭ nouĕ, carĭ sĕ aibă mai multŭ zahărŭ şi sĕ fiă mai răbdurii. De acolo nu ne mai deterămŭ josŭ din trăsurĭ, ci în tropotulŭ cailorŭ alergarămŭ dela unŭ locŭ la altulŭ până mai după prândŭ la 3 ore. Era unŭ lucru ce nu mai vĕdusemŭ nicĭodată până atuncĭ; o mulţumire şi desfătare sufletéscă sĕ privescĭ la locurile lorŭ, fiă ele sĕmĕnate cu grâu, fiă cu mazere, orzŭ orĭ sfeclă; căcĭ pe unŭ terenŭ câtŭ puteai vedé cu ochii, nicăirĭ nu puteai zări o buruiană, nicăirĭ o frunte séu unŭ pâlcŭ, care sĕ fiă mai mare séu mai îmbelşugatŭ, decâtŭ celelalte din jurulŭ sĕu, nu puteai zări o vetră séu o códă, care sĕ fi rĕmasŭ în urma celeilalte, nu puteai zări o frunte şi o códă — ce, durere, prea adeseorĭ vedĭ pe locurile şi sĕmĕnăturile plugarilorŭ noştri (adecă pe unele locurĭ cu deosebire pe mijlocŭ vedĭ unele pâlcurĭ fórte îmbelşugate, mai alesŭ pe locurile unde a statŭ gunoiulŭ, aşa încâtŭ din depărtare poţĭ sĕ numerĭ cu siguranţă grămedile şi carele de gunoi, câte le-a adusŭ elŭ pe arătură, ca apoi îndată pe lângă ele sĕ vedĭ nisce vetre góle în carĭ te poţĭ învêrti cu cósa, fără ca sĕ atingĭ cu ea vr'unŭ firŭ; aceste vetre séu au fostŭ pleşuve, séu mâncate de şorecĭ, orĭ perite de apă, ce e mai cu deosebire pe la rĕzórĕ, ca în lipsă de holdă sĕ se ridice tufe de mărĕcinĭ, polomidă séu iérbă roşie!!)

Aci însĕ din tóte aceste nu era nicĭ de leacŭ. căcĭ pe locurĭ de câte 40—80 fălcĭ nu vedeai unŭ singurŭ spicŭ, care sĕ se ridice mai susŭ decâtŭ celelalte, nu unŭ singurŭ paiu, care sĕ fi rĕmasŭ în urma celorlalte fire, ci totulŭ forma unŭ frumosŭ şi mĕreţŭ covorŭ, era unŭ grâu şi unŭ orzŭ ca didulŭ precum cu dragŭ ilŭ numesce poporulŭ nostru voindŭ prin acele cuvinte sĕ esprime plenitatea şi abundanţa holdei. Décă în orĭ şi ce depărtare vedeai o floricică séu o buruiană, fiă malaiu cucului, lat. Raphanus raphanistrum, fiă alta, plutindŭ pe deasupra sĕmĕnăturilorŭ, atuncĭ sciai cu siguranţă că loculŭ acela aparţine unui altŭ proprietarŭ, şi din contră, unde vedeai o holdă bineproporţionată, plivită şi lipsită de orĭ-ce buruiană, cu şanţurile şi rozórele destupate şi curăţite, unde încă pe muchia rezórelorŭ firele de holdă aveau aspectulŭ, înfăţişarea bradilorŭ din munte, de aceea erai sigurŭ, că e proprietatea domnilorŭ Giesecke şi Rabbetge, adevĕratŭ modelŭ de agricultură!!...

La aceste privirĭ mĕreţe fără voie îţĭ vinŭ în minte sĕmĕnăturile dela noi, şi ţi-se impune întrebarea, óre câtŭ timpŭ sĕ mai trecă încă, până ce vomŭ puté găsi şi pe la proprietarii noştri, fiă marĭ fiă micĭ, astfelŭ de culturĭ, carĭ sĕ pótă concura cu ale d lorŭ Giesecke şi Rabbetge? De sigurŭ că va mai trece încă multă apă pe vale, dér cu nepotinţă nu e, căcĭ vomŭ învĕţa şi agricultorii noştri de voe de nevoe sĕ lucreze cu mai multă iscusinţă şi îngrijire, căcĭ fără de aceste nimicŭ nu ne lipsesce, deórece pămêntulŭ nostru e mai peste totŭ aşa de bunŭ ca celŭ din provincia Sacsonia, şi în multe locurĭ ilŭ întrece în calitate, în multe locurĭ abia e atinsŭ de plugŭ şi prin urmare are încă în sine tótă bogăţia de gunoiu şi substanţe organice ce a adunat'o în cursŭ de mii de anĭ.

Omenĭ cu carte, harŭ Domnului, avemŭ acum pe la sate destui, numai décă ar începe şi ei, carĭ trebue sĕ trăiască mai totŭ din economia câmpului, sĕ se ocupe cu atarĭ cestiunĭ economice, sĕ studieze şi aprofundeze nu numai productele literaturei române ci şi ale celorŭ străine. Cei carĭ cunoscŭ limba germană în biblioteca lui Thaer găsescŭ manuale escelente şi totodată uşore

---

FOILETONU.

(24)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

VII.

Logodna.

— Unde este? Unde este domnulŭ Felice Badoer? întrebau numeroşii privitorĭ atraşĭ de ţipetele: Focŭ! focŭ!

— Unde este? unde este? Acolo! rĕspunse gondolierulŭ arĕtândŭ casa arsă.

Sosĭ şi podestatulŭ; părea fórte mişcatŭ.

— Si escĭ sigurŭ că sĕrmanulŭ meu prietinŭ a perităŭ? întrebă elŭ pe gondolierŭ.

— Vai! da, stăpâne! dise gondolierulŭ.

— Póte numai bănuesţi?

— Din nenorocire sunt sigurŭ, monseniore. Chiar eu i-am ajutatŭ aséră sĕ se desbrace şi n'am eşitŭ din cameră decâtŭ după ce l'am vedutŭ culcatŭ.

Şi bietulŭ gondolierŭ începu sĕ plângă. Mulţimea, vĕdêndŭ pe colosulŭ acesta plângêndŭ, plângea şi ea.

— Atuncĭ, nu mai e nimicŭ de făcutŭ! bietulŭ Felice este mortŭ pentru noi! dise Martinengo afectândŭ o mâhnire nespusă.

Deodată casa se surpă ca unŭ castelŭ făcutŭ din cărţĭ de jocŭ, nelăsândŭ în locu'i decâtŭ o plóiă de scântei carĭ, după ce se suiau în susŭ, cădeau peste privitorĭ.

— Sĕ încercămŭ celŭ puţinŭ sĕ-i găsimŭ cadavrulŭ ca sĕ-lŭ îngropămŭ în locŭ sfântŭ! dise Ricardo puindŭ mâna p'o lopată cu care se năpusti în ruinele aprinse ca sĕ încerce sĕ le dea la o parte.

Cu tótă greutatea ce presinta în ceasulŭ acesta o astfelŭ de încercare, mai mulţĭ ómenĭ se repediseră după gondolierŭ ca sĕ-i ajute.

Insĕ deodată s'audi o voce veselă, care rĕsună în tăcerea nopţii şi care făcu pe toţĭ sĕ întórcă capulŭ:

— Hei! îmĭ arde casa! dicea vocea.

Omulŭ care vorbea astfelŭ şedea p'o movilă unde toţĭ ilŭ putură vedea, luminatŭ de ultimele luminĭ ale focului.

Tênĕrulŭ patricianŭ spuse că nu putuse sĕ dórmă şi că se dusese sĕ se plimbe pe gondolă.

— Cum, cum, vere, de douĕ orĭ într'aceaşĭ di ai scăpatŭ binişorŭ! — îi dise nebunulŭ Saint Leger care şedea lângă elŭ. — Déc'aşĭ fi în loculŭ d tale, nu m'aşĭ mai duce înainte, ci m'aşĭ întórce în Veneţia.

VIII.

Isola Bella.

Nu-i greu de ghicitŭ că tênĕrulŭ patricianŭ nu voi sĕ ţie nicĭ o socotélă de sfatulŭ nebunului podestatului. Işĭ vĕdu de drumŭ înainte fără sĕ se mai întêmple nimicŭ nou, şi peste 3 dile contele Martinengo da pe domeniulŭ sĕu *Isola Bella* o serbare splendidă tinerilorŭ logodnicĭ.

Ca orĭ ce sĕrbare care vrea sĕ fiă veselă, acésta debută printr'unŭ ospĕţŭ homericŭ. Aprópe 150 de invitaţĭ se găseau adunaţĭ în salonulŭ celŭ mare alŭ castelului şi mai totŭ atâţia s'aşedaseră în sala de gardă. O altă masă fusese întinsă sub umbrarulŭ celŭ mare prefăcutŭ în salonŭ de vĕră. Ofiţerii cei micĭ mâncau în curtea de onóre.

Nicĭ servitorii nu fuseseră uitaţĭ. Pentru dênşii se întinseseră mese lungĭ pe carĭ figurau amfore numeróse pline cu vinŭ de Conegliano, din care servitorii puteau sĕ bea orĭ câtŭ ar fi voitŭ. Pe mesele acestea figurau şi tradiţionalele macaróne, mortadelle de Bolonia, plăcinte cu brânză şi chiar roşcovele, aşa de scumpe poporului sĕracŭ alŭ Veneţiei.

Spre marea bucuriă a ómenilorŭ de serviciu, Saint-Leger, nebunulŭ podestatului, fusese hotărîtŭ sĕ presideze masa şi sĕ înveselécă pe mesenĭ cu istoriile lui nebune.

Nebunulŭ nu părea nicĭdecum măgulitŭ de cinstea acésta. Elŭ, care se obicĭnuise sĕ fiă fórte familiarŭ cu cei mai de frunte, era mâhnitŭ vĕdêndu-se în imprejurarea acésta alungatŭ la masa slugilorŭ. Saint-Leger îşĭ închipui că stăpânulŭ sĕu vrea sĕ lŭ pedepséscă astfelŭ pentru vorbele nechibzuite pe care le totŭ vorbise de trei dile necontenitŭ. Insĕ, în locŭ sĕ se pocăiéscă, se hotărî din potrivă ca sĕ şi rĕsbune cu singura armă ce'i sta la disposiţiă: cu limba.

Saint-Leger îndată ce se hotărî astfelŭ, şi de unde până'acum s'arĕtase bosumflatŭ, de odată se înveseli; făgăduĭ chiar că sĕ spue la urmă o istoriă din cele mai neaudite.

N'apucă sĕ făgăduiască acésta şi vecinii nebunului nu-i mai deteră odihnă şi fiindŭ că fiă-care-lŭ soma sĕ încépă mai iute, le dicea nebunulŭ:

din tóte ramurile economiei rurale. Sĕ lăsămŭ ḑicĕtórea puţinŭ laudabilă: „Precum a trăitŭ tatălŭ meu şi moşulŭ meu, voiu trăi şi eu“, la o parte şi sĕ incepemŭ a întroduce o economiă raţională, întroducêndŭ cultura nutreţurilorŭ sĕmĕnate cu carĭ sĕ ne putemŭ hrăni şi ţine bine vitele, ce ne suntŭ necesarĭ la lucru şi sĕ putemŭ produce gunoiu mai multŭ.

Mergêndŭ dela unŭ locŭ la altulŭ şi admirândŭ frumseţea holdelorŭ, pe una din căĭ intâlnirămŭ o turmă de oi ale unui altŭ proprietarŭ, care neavêndŭ păşiune anumită şi nicĭ lăsându-şĭ agrii sĕi ogorŭ, pe timpulŭ acela le ţinea şi nutrea in grajdŭ, er pentru ca sĕ facă mişcarea necesară pentru desvoltarea fisică a mieilorŭ, le scotea pe căile de hotarŭ, păscêndŭ de pe una pe alta, se înţelege fără de a le lăsa sĕ se atingă de holdă. După secere oile umblă la păşiunea din mierişti şi fenaţiile cosite. (Va urma).

Raportŭ poliţienescŭ. — Alaltaerĭ după amédĭ, invĕţăcelulŭ de brutăriă Vilhelm Fakler, care in timpulŭ din urmă a furatŭ stăpênului sĕu Rudolf David de repeţite orĭ banĭ până la suma de peste 50 fl. din cutia tarabei, a fostŭ predatŭ la cererea stăpânu-sĕu judecătoriei penale.

Ultime sciri.

Paris, 8 Augustŭ. — Ministrulŭ de rĕsboiu a pregătitŭ tóte ordinele generale privitóre la executarea experienţei de mobilisare. S'a şi întocmitŭ redactarea afişelorŭ care vorŭ trebui lipite în regiunea desemnată; nu lipseşte decâtŭ numĕrulŭ acestei regiunĭ şi data „primei ḑile“ a mobilisărei, care vorŭ fi adăugate cu mâna, în ultimulŭ momentŭ, când guvernulŭ va fi luatŭ o hotărîre în acéstă privinţă.

Bucurescĭ, 9 Aug. — „Resb.“ află din sorginte autorisată că prinţulŭ Ferdinand de Coburg va sosi Mercurĭ, înainte de amédĭ, la T.-Severin, de unde se va îmbarca pe vachtulŭ princiarŭ şi va ajunge Joi pe la amedi la Rusciucŭ. Aci municipalitatea îi va da unŭ mare banchetŭ de 80 persóne şi după o şedere de o nópte va porni la Tĕrnova, vechea capitală a Bulgariei, prin Şiştovŭ.

Nimenĭ nu póte nega caracterulŭ fórte gravŭ ce îlŭ ia cestiunea bulgară prin hotărîrea acésta a prinţului de Coburg d'a ocupa tronulŭ Bulgariei cu tótă opunerea Rusiei la alegerea sa.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

SOFIA, 10 Augustŭ. — *Prinţulŭ de Coburg a plecatŭ din Viena erĭ la 11 óre din nópte. Miniştrii s'au dusŭ la Turnu-Severinŭ ca sĕ-lŭ priméscă. Prinţulŭ e aşteptatŭ pe Joi la Tĕrnova. Sobrania e convocată la Tĕrnova pe diua de 1 (13) Augustŭ.*

TATRAFURED, 10 Augustŭ. — La prânḑulŭ ce l'a datŭ proprietarulŭ de pămêntŭ Szentivanyi cu ocasiunea unei escursiunĭ pe laculŭ Ciorba, regele Milanŭ a ridicatŭ toastŭ pentru Francisc Iosif, capulŭ familiei domnitóre, care totdéuna a fostŭ unŭ amicŭ gata spre sacrificii pentru dinastia Obrenovicĭ, apoi a beutŭ şi pentru naţiunea maghiară, care de atâtea orĭ s'a simţitŭ una cu naţiunea sêrbéscă. (Dovadă persecutarea Sêrbilorŭ din Ungaria. — Red.)

DIVERSE.

Ruptură de norŭ. — In partea nordică a Moraviei o ruptură de norĭ a causatŭ Mercurea trecută pagube fórte marĭ, mai alesŭ în ţinutulŭ de lângă Treptsein, unde 10 case au fostŭ ruinate, 3 ómenĭ şi forte multe din vite au fostŭ inecate, ér şinele dela calea ferată au fostŭ duse de convoiu la depărtare de 200 metri.

Neîmpăcaţĭ. — Sub acestŭ titlu aduce o foiă vienesă următórea notiţă: Regele Milanŭ ii făcu reginei Natalia cu prilejulŭ unui prânḑŭ de curte complimente pentru o pre frumósă toaletă în care se presentase. Regina numai decâtŭ se retrase în apartamentele sale şi schimbà toalta. Reîntorcêndu se la masă declară că nu va mai purta rochia lăudată de regele, căcĭ nu-i mai place, şi a dăruit-o

Duelŭ cu cuţite. — Până acum armele cu care se repara onorea erau in genere sabia şi pistolulŭ, şi bărbaţii cu aceste arme se şi duelézā, ingrijindŭ de cele mai multe orĭ sĕ nu li se întêmple nimicŭ. Duorŭ femei din Aradŭ însĕ li s'au părutŭ pre comune aceste arme pentru duelŭ, de aceea şĭ-au luatŭ refugiulŭ la — undrele? Nu, la cuţite. Genoveva St... şi Elisabeta B... s'au ofensatŭ la 5 Augustŭ n. aşa de gravŭ, încâtŭ fiăcare cu câte unŭ cuţitŭ în mână au inceputŭ a se străpunge pe stradă, până ce in fine fură transportate greu rănite. Judecătoria va căuta sĕ le potolescă nervii punêndu-le cât-va timpŭ la rĕcóre.

200 de institutóre. — Ḑilele trecute au sositŭ în Londra 200 de institutóre americane care au venitŭ spre a petrece vacanţiile in Europa. Aceste 200 de femei suntŭ tóte tinere; ele s'au îmbarcatŭ la New-York pe vasulŭ Servia, la 16 Iunie au debarcatŭ la Queenstwn, visitândŭ laculŭ Killarney şi după ce au statŭ două ḑile la Dublinŭ şi Belfast ş'apoi au plecatŭ spre Scoţia. Vorŭ sta ḑece ḑile la Londra de unde vorŭ pleca la Parisŭ. După ce vorŭ visita acelŭ oraşŭ se voru reintorce in Englitera. Ele se vor opri la Stratfordou-Avon, oraşulŭ lui Shakespeare şi pe la 20 Augustŭ se vorŭ îmbarca pentru America

Comoră troiană. — Ḑiarulŭ „Moniteur Oriental“ povestesce: „Treiḑecĭ de ţĕranĭ în frunte cu unŭ dervişŭ s'au dusŭ aprópe de satulŭ Bunarbaşi, trei ore departe de Troia, şi fără permisiune au săpatŭ mai multe nopţĭ şi la o adâncime de trei metri au datŭ peste unŭ mormêntŭ fórte vechiu. Indată ce dervişulŭ dări mormêntulŭ, sfătui pe ómenĭ sĕ fugă până nu vor fi prăpădiţĭ de spiritele rele. Ţĕranii îngroziţĭ au fugitŭ; der dervişulŭ se întorse cu trei tovarăşĭ, deschise mormêntulŭ şi luà totŭ ce găsi. Indată ce autoritatea comunală auḑi despre acestea, dervişulŭ fu arestatŭ şi i se luară tóte obiectele şi anume: o coronă de aurŭ împodobită cu frunḑe de stejarŭ şi cu póme, unŭ brîu latŭ de 8 centimetri, unŭ lanţŭ şi două beţe, tóte de aurŭ curatŭ şi de o greutate însemnată. Se formà o comisiune cu şefulŭ poliţiei in frunte spre a duce obiectele la Constantinopolŭ. Dervişulŭ şi complicii lui au fostŭ condamnaţĭ şi pedepsiţĭ. Acéstă descoperire e de cea mai mare importanţă, fiindŭ menită a provoca din nou cercetărĭ arheologice asupra situaţiunei Troiei vechĭ.

Arbustŭ luminosŭ. — Aprópe de Tuscarora — după cum relateză ḑiarulŭ englesŭ The Farmer, — creşte unŭ arbustŭ de vre-o şeapte piciore inălţime, şi de vr'o 20 centimetri grosime de trunchiu, care are propietatea curiósă de a rĕspândi lumină la distanţe fórte marĭ. Frunḑişulŭ acestui arbustŭ, — care este centrulŭ de lumină, — in unele timpurĭ ale anului e asa de luminos că se pote vedea în nóptea cea mai întunecósă la o distanţă de peste o milă. In vecinătatea acestui arbustŭ se produce atâta lumină nóptea, încâtŭ se póte ceti cu cea mai mare facilitate tiparulŭ celŭ mai mĕruntŭ. După cercetările carĭ s'au făcutŭ, se pare că acéstă proprietate luminósă este datorită unei substanţe gumóse care acopere fiecare frundă. Décă se frécă frunḑele în mânĭ, se produce acea lumină fosforescentă pe părţile frecătóre, er frunḑele o perde. Nu cunóscemŭ alte detalii asupra acestui arbustŭ, decă se póte aclimatisa în alte ţĕrĭ, şi décă pote păstra aceeaşĭ proprietate fosforescentă totdeuna. In casurile din urmă, negreşitŭ, că o mare schimbare s'ar petrece în lumea sciinţifică, putêndu-se lumina parcurĭ séu crea grădinĭ feerice cu ajutorulŭ acestorŭ arbuşti.

Unŭ binefăcĕtorŭ. — Unŭ comersantŭ din New-York călĕtorea odată la Buffalo; in vagonŭ mai era unŭ călĕtorŭ, care se uita fixŭ la dênsulŭ; deodată ḑise acesta: Nu cumva ne amŭ vĕḑutŭ odată în Chicago la 1879?“. — »Totŭ ce se póte«, rĕspunse comersantulŭ, care nu şĭ prea aducea aminte. — „Nu-ţĭ aducĭ aminte, că într'o seră ai dăruitŭ unŭ dolarŭ (5 francĭ) unui omŭ sĕrmanŭ?« — „Se pote şi asta«. — »Ei bine, eu eram acelŭ sĕrmanŭ. Pe atuncĭ imĭ mergea rĕu de totŭ şi mĕ gândeamŭ sĕ-mĭ iau viéţa. Acelŭ dolarŭ m'a scăpatŭ şi cu timpulŭ am érăşĭ avere, aşa că astăḑi am 25,000 dolarĭ (125,000 fr.) — »Asta îmĭ face mare bucuriă«. — »Acum te rogŭ sĕ primescĭ indĕrĕtŭ acelŭ dolarŭ, căcĭ n'am linisce până nu mĕ achitŭ de acéstă datoriă«. Comersantulŭ refusà la începutŭ, dér în fine cedà stăruinţelorŭ acelui omŭ recunoscĕtorŭ, care ii dete o hârtiă de 20 dolarĭ şi luà 19 indĕrĕtŭ. Acuma comersantulŭ îşĭ propuse a dărui intr'adevĕrŭ acelŭ dolarŭ vre unui săracŭ. Omulŭ celŭ recunoscĕtorŭ, plinŭ de bucuriă că a pututŭ mulţămi bine făcĕtorului sĕu, se dete josŭ din trenŭ la staţia următóre. Mai târḑiu comersantulŭ voindŭ sĕ schimbe acea hârtiă, băgà de sémă că era falsificată şi se vĕḑŭ înşelatŭ cu 19 dolarĭ.

Imormêntarea lui Katkoff. — Imormêntarea lui Katkoff s'a sĕvêrşitŭ in 27 Iulie v. în mijloculŭ unei afluenţe enorme a publicului, şi a unui mare numĕrŭ de deputaţiunĭ străine. Solemnitatea a avutŭ unŭ caracterŭ gravŭ şi demnŭ. Mai multŭ de 100 corone au fostŭ depuse, intre altele acea a coloniei francese şi alsaciene.

Necrologŭ. — Jalnicii părinţĭ, fraţĭ, surorĭ, cumnatŭ, moşŭ şi unchĭ, au durerea de-a anunţa pierderea prea iubitului şi neuitatului lorŭ fiu, frate, cumnatŭ şi nepotŭ **Ilariu Popoviciu**, comerciantŭ, care a incetatŭ din vieţă Sâmbătă în 6 Augustŭ st. n. la 7 óre séra în etate de 29 anĭ după o lungă suferinţă împărtăşitŭ fiindŭ cu sântele taine. Rĕmăşiţele pămentescĭ ale scumpului defunctŭ s'a ridicatŭ Marţĭ in 9 Augustŭ st. n. la 2 ore p. m. şi s'a depusŭ spre eterna odihnă în cimitirulŭ gr. or. din locŭ.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Haţegŭ, în 7 Augustŭ st. n. 1887: Bucurŭ Popoviciu, Susana Popoviciu ca părinţĭ. Juliu, Emilianŭ, Corneliu, Virgiliu, Valeriu ca fraţĭ. Septimia măritată Danilescu, Maria, Elena, Hersilia ca surorĭ. Nicolae R. Danilescu ca cumnatŭ. Alexandru Petroviciu ca moşŭ. Nicolau Petroviciu, Stefanŭ B. Popoviciu, Aureliu Petroviciu, ca unchĭ

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu**

— Mai aveţĭ puţină răbdare! Nu sunteţĭ încă destulŭ de veselĭ.

In sfêrşitŭ când ii creḑu elŭ destulŭ de aţîţaţĭ se sui pe masă şi aşeḑêndu-se p'unŭ ulciorŭ golŭ incepu astfelŭ:

— A fostŭ odată. . . . o! d'atuncĭ au trecutŭ anĭ peste anĭ, mai multŭ de o sută de anĭ, într'o ţeră fórte departe . . . acolo trăia unŭ domnŭ mare şi putternicŭ care ajunsese sĕ ocupe celŭ dintêiŭ locŭ în statŭ după persóna regelui şi pentru care se crease unŭ postŭ de conetabilŭ. Totă nobilimea şi chiar suveranulŭ se temea de dênsulŭ; fiă-care se silea sĕ nu supere cumva pe vasalulŭ acesta temutŭ.

Ambiţia jucase unŭ rolŭ aşa de hotărîtorŭ în vieţa nobilului domnŭ, încâtŭ îlŭ ferise totdeuna de orĭ-ce altă pasiune. Aşa că ajunsese la vêrsta de patru-ḑecĭ de anĭ şi încă nu se gândise sĕ se însóre. Trebuia însĕ sĕ vină şi ḑiua când tinereţea sĕ-şĭ rĕsbune pe inima acesta neînduplecată.

„Printre fetele nobile, pe dinaintea cărora trecuse până atuncĭ mândru, dispreţuitorŭ şi nepăsătorŭ, se găsi una a cărei frumseţe făcu asupra conetabilului o impresiă care nu se mai putu şterge. Elŭ hotărî că fata acésta are sĕ-i fiă negreşitŭ nevastă şi că elŭ îi va face marea cinste d'a o face sĕ-i pórte titlulŭ. — Domna constabila! Cine putea sĕ se împotrivéscă mândriei d'a se auḑi chemată astfelŭ! trufaşulŭ nobilŭ nicĭ nu se gandì măcar decă inima fetei era liberă orĭ nu. Elŭ se obicînuise aşa de bine ca sĕ vaḑă pe totă lumea plecându-se inaintea voinţei sale, încâtŭ nicĭ nu vrù s'auḑă decă hotărîrea ce luase elŭ era orĭ nu pe gustulŭ aceleia căreia-i făcuse, după cum credea elŭ, cinstea s'o deosibescă. Astfelŭ că încremenì conetabilulŭ când faţa-i rĕspunse hotărîtŭ că nu vrea sĕ-lŭ ia de bărbatŭ.

»Vĕḑĭ că fata era logodită cu unŭ altulŭ şi nu voì cu nicĭ unŭ preţŭ sĕ se lapede d'acela pentru ca sĕ-lŭ ia pe cestălaltŭ.

„Cu totă supărarea ce i pricinuì afrontulŭ acesta, conetabilulŭ îşĭ ascunse furia, fiindcă conetabilulŭ nu era prostŭ, ḑĕu! nu era prostŭ! Elŭ deocamdată se prefăcu forte liniştitŭ; pe urmă avù dibăcia ca sĕ între aşa de bine în voia mirelui, încâtŭ elŭ nu mai făcea nimicŭ fără conetabilŭ. O sĕ vedeţĭ mai pe urmă cum avea intimitatea acesta sĕ slujéscă planurile de rĕsbunare ce făcuse blăstĕmatulŭ conetabilŭ.

„Cu puţine ḑile înaintea ḑilei când trebuia sĕ se facă cununia, conetabilulŭ pofti pe tinerii logodiţĭ la o serbare mare pe care o da elŭ în cinstea lorŭ la o moşiă a lui. Tinerii veniră fără picŭ de sfială, deşi fuseseră prevestiţĭ, ca sĕ nu se ducă şi deşi li se făcuse felŭ de felŭ de semne. Ghiciţĭ acum ce s'a întîmplatŭ chiar in séra când se începură petrecerile.“

Gondolierulŭ Ricardo cu tótă beţia produsă de vinulŭ de Coneglieno, părêndu-i se cu dreptŭ cuvêntŭ că în povestea nebunului este o alusiă la istoria stăpânului lui, se sculase cu ochii în focŭ, cu pumnii strînşĭ, cu buzele tremurându'i, şi întrebà rĕstitŭ:

— Da, ce s'a întêmplatŭ?

Insĕ caraghiosulŭ începu sĕ riḑă cu hohotŭ şi dise:

— N'aveţĭ sĕ sciţĭ ce s'a întêmplatŭ, fiindcă nu vreţĭ sĕ luaţĭ séma la istoriile pe carĭ eu mĕ ostenescŭ sĕ vi le povestescŭ.

Este adevĕratŭ, că servitorii, carĭ erau obicînuiţĭ cu discursurile lui pline de glume, nu mai voiseră s'asculte o poveste sérbădă ca aceea pe care o deterămŭ mai susŭ, poveste în care nu era nicĭ cea mai mică păcălitură. Se plictisiseră iute şi începuseră sĕ vorbéscă între ei.

Rĕcéla asta îlŭ atinse óre pe nebunŭ în amorulŭ lui propriu? Póte, fiindŭ că se hotărî sĕ 'şĭ rĕsbune şi de aceea întrebuinţà unŭ mijlocŭ, care totdéuna producea efectŭ.

Caraghiosulŭ acesta avea o facultate deosebită: putea sĕ 'şĭ bage gâtulŭ între umerĭ şi sĕ se împodobéscă numai decâtŭ cu o cocóşă în spate şi cu altă cocoşă in pieptŭ, aşa că era atuncĭ unŭ caraghiosŭ desĕvêrşitŭ. Schimbarea acésta a lui fuse primită cu urale.

Pe când era astfelŭ aplaudatŭ, caraghiosulŭ îşĭ băgase în gură unŭ instrumentŭ micŭ de oţelŭ cu care isbutea sĕ dea vocii sale nisce intonaţii din cele mai ciudate. Instrumentulŭ acesta era accesoriulŭ nedeslipitŭ alŭ slujbei lui de caraghiosŭ.

Bufonulŭ podestatului se sluja aşa de bine cu elŭ încâtŭ, mai ajutândŭ şi vinulŭ de Conegliano, isbucnì o furtună de aplause, care deşteptà tóte ecourile din pădure.

Glumele spuse de caraghiosŭ erau de mulţĭ anĭ cunoscute de toţĭ câţĭ le ascultau; le auḑiai pe stradele Veneţiei şi in fie-care respîntiă, însĕ cu deosebire pe cheiulŭ Robilorŭ găseau urechĭ deschise pentru ca sĕ le asculte. (Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena
din 7 Augustŭ st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	100 50
Rentă de hârtiă 5%	87.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150 70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	104 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 75
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123 50
Renta de hârtiă austriacă	81 40
Renta de arg. austr.	82 60
Renta de aurŭ austr.	112 65
Losurile din 1860	136 25
Acțiunile băncei austro-ungare	886 50
Act. băncei de creditŭ ung.	287.50
Act. băncei de creditŭ austr.	281.30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 93
Napoleon-d'orĭ	9.97
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 60
Londra 10 Livres sterlinge	125 55

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 26 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	92—	92½
Renta rom. amort. (5%)	94¾	95¼
» convert. (6%)	88½	89—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	104—	105—
» „ „ (5%)	89—	89¼
» » urban (7%)	102½	103—
» » » (6%)	94½	95—
» » » (5%)	87¾	87½
Banca națională a Românici 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—	15.50
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.03½

Cursulu pieței Brașovŭ
din 8 Augustŭ st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8 55	Vênd.	8.58
Argint românesc	»	8.50	»	8.55
Napoleon-d'orĭ	»	9.95	»	10 —
Lire turcescĭ	»	11.23	»	11.29
Imperialĭ	»	10.21	»	10.27
Galbenĭ	»	5 86	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 8680/1887.

Publicațiune.

Socoteala cassei orășenescĭ pentru anulŭ 1886 cu tóte aclusele ce se recerŭ, mai departe actele referitóre la mancitățile și chiarificările acestei socotelĭ, și în fine inventariulŭ asupra averei comunei orășenescĭ Brașovŭ, zacŭ, în sensulŭ § lui 142 alŭ art. de lege XXII din anulŭ 1886, 15 ḑile în biuroulŭ comptabilitățtei orășenescĭ, Ulița căldărarilorŭ Nr. 519-a, spre examinare generală.

Fiă-cărui **platnicŭ de dare comunală** îi stă în liberă voiă, ca până în 23 Augustŭ a. c., sĕ-și aștérnă la subscrisulŭ magistratŭ eventualele observărĭ.

Brașovŭ, în 6 Augustŭ 1887.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe **fășia** sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonézá din nou sĕ binevoiască a scrie adresa **lămuritŭ** și sĕ arate și posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularitățĭ la primirea ḑiarului onor. abonațĭ suntŭ rugațĭ a ne încunosciința imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS“

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 ore 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 ore 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 ore 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 oră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 ore 30 min. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 ore după amédĭ.
c) „ „ în *Secuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute noptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 ore a. m.
c) Din *Secuime* la Brașovŭ: 6 óre séra
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilu dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ (	—	10.12	—	—
(	7 20	—	4.01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5 28	—
Augustinŭ	8 47	—	5.59	—
Homorodŭ	9 29	—	6 49	—
Hașfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighișóra (	10 53	—	9.02	—
(	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blașiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12.33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	2 49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5 28	Trenu de persone
Clușiu (	5.21	—	5 56	
(	—	6 01	—	6 37
Nedeșdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mezö-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneția-Orăḑii	—	—	Treno de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
(	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenu de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venția-Orăḑii	—	—	—	2 08	
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Gl ârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	—
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 11	—	—	—	10.—
Uiora	1.18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2.50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigișóra	5.42	—	—	—	4 32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8 23
Feldióra	9 06	—	—	—	9.02
Brașovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
(	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
(	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenu omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11.25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4.59
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovațŭ	4 43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulișŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12.18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) **Petroșenĭ**

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6.40
Petroșenĭ	—	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ